

100 ge

35
REVERENDISSIMI ac SERENISSIMI
PRINCIPIS ac DOMINI
DOMINI

MAVRITII,
DUCIS SAXONIÆ, JULIACI, CLIVIÆ
ac MONTIUM, POSTULATI ADMINISTRATORIS
Episcopatus Numburgici, Landgravii Thu-
ringiæ, Marchionis Misniæ & utriusque Lu-
latiæ, Principis in Comitatu Henneber-
gico, Comitis Marcæ ac Ravensbur-
gi, Dynastæ Ravensteinii, Bali-
viæq; Thuringicæ Vicarii,

Domini ac Nutricii sui Munificentissimi
NATALEM LÆTISSIMUM

A.d.V.Kal. Apr. Ann. M.DC.LXXIV.

Sexta & quinquagesima vice redeuntem
humillima pietate

CELEBRATURA SCHOLA CIZENSIS

Omnes literarum Patronos & Fautores

reverenter ac decenter

invitat

interprete

M. JOH. CRAUSIO, Rectore.

C I Z Æ,

Typis Joh. Rupert. Keil.

I. N. I.

A Pud Herodotum lib. V. quem Terpsichoren vocat, Cypselus Corinthius (ita dictus, quod infans in cypselo seu mensura frumentaria à matre absconditus, & presentissimo vite discrimini ereptus esset) oraculum Delphicum de sorte suâ percontatus, hoc responsum accipit:

Αὐτὸς ἢ παῖδες, ἢ παῖδες σὸν εἶσι παῖδες.

i.e. uti Herodoti egregius interpres & optimus, magno tamen suo malo (vid. Corn. Tollius in appendice ad Job. Pierii Valeriani libellum de infelicitate literatorum, pag. ult.) apologeta, Henricus Stephani, reddit:

- - - clarae Rex esto Corinthi
Ipse, & eo nati: sed nulli deinde nepotes.

Versus hic exercitatissimo in re literaria quinquvertioni, Philippo Melanchthoni, ita se commendavit, ut aliquoties ipsum allegarit, cum in explicatione Theognidis pag. 109. ubi de Cypselo agit: tum lib. 2. Chronici Carionis pag. 135. ubi, nescio cujus auctoritatem secutus, Attalo Bithyniae Regi oraculum ita respondisse contendit, subjicitq̄: Hic versus memoria dignus est, quia in multis familiis hoc accidit, ut
tertius

tertius aut quartus hæres fuerit ultimus: ut Constantius, Constantinus & filii; postea alieni successerunt. Sic & de Othone I. dici possit. Usurpari igitur solet versus iste, quando significaturi sumus, fortunam secundam, in honore, divitiis, potentia, aliisque id genus rebus lubricis positam, raro genti seu familie cuiquam ita propriam esse & hereditariam, ut ad seros usque nepotes transmittatur; sed sæpe cum filiis, nepotibus ac pronepotibus ipsam stirpem, aut ejus saltem claritatem interire. Nil dicam in presenti de privatis hominibus & in parendi necessitatem natis; neque enim soli facem allucere constitui. Evolvat tamen, quisquis ambigit, vel solos historiae literariae scriptores, & quotquot suam eò contulerunt symbolam ex antiquis & recentioribus, Diogenis puta Laërtii vitas Philosophorum: Melchioris Adami vitas Theologorum, Jctorum, Medicorum & Philosophorum: Jani Nicii Erythraei seu Victorini Roscii pinacothecam: Quenstedii patrias illustrium virorum; Spizelii templum honoris, hujusque argumenti alia; deprehendet sanè, viris ob eruditionem aliave merita undiquaque celeberrimis vel nullam fuisse prolem, aut raro cum ipsis paria fecisse. Atque eadem de divitiis ferenda est sententia, cui rei quotidiana experientia fidem facit. Ipsi principes & Monarchiae illustrissimi & florentissima stemmata, à quibus ma-

A 2

gnarum

gularum provinciarum & integrorum regnorum felicitas pendet, quorumque sortem quis meliorem arbitrari forsitan queat, quoties hanc catastrophem experiuntur? Confirmant id in sacra historia suo exemplo Iudices & Reges Israëlitarum. In historiâ autem civili, (ut missum faciam tempus incertum & fabulosum) omnes quatuor Monarchiæ idem loquuntur. Specta Regum Babyloniorum primicerium Nebucadnezarem (antiquum enim Assyriorum regnorum, à Belo vel Nino deductum, cum prima Monarchia apud Danielè nihil habere commercii monstrat Cluverus præf. Epit. hist.) Specta ex Persicis Cyrus, Darius Hystaspis, Darius Codomannus: Specta ex Grecis Alexandrum M. eiusque successores: Specta in Romanâ monarchia Imperatores & gentiles, & Græcos, & Germanicos diversarum familiarum. & facile pollicem affirmanti preme. Quin usque adeo rara est diuturna in aliqua stirpe imperii continuatio, ut historiarum conditores illud, si quando usu venit, tanquam singulare annotent. Pomponius certe Lætus, inter infelices quidem literatos Pierio recensit, antiquitatis tamen callentissimus, in compendio historiae Romanae p. 385. ad vitam Heraclii Imperatoris Constantinopolitani, seculo VII. florentis, addit: Soli Heraclio inter omnes principes Romanos, quantum rerum gestarum monumenta docent, stirpis suæ apud inferos sextum legere Augustum, Lachesis suo

fuo inextricabili volumine concedit. Cui gemina
habet Job. Bapt. Egnatius Venetus l. 2. principum Ro-
manorum p. 447. in vita Leontii. Nec olim tantum,
fabulam hanc actam fuisse credendum est; similia exem-
pla proavorum & nostra quoque memoria animo & oculis
objicit. Ut de exteris regnis Hispanorum, Gallorum,
Svecorum, Polonorum, Hungarorum &c. taceam, in
ipso imperio Romano, ubi Duces Julienses, Pomeraniae,
Comites Hennebergici, Barbienses aliiq; Nempe,
quod Salomo inquit Eccles. 1, 4. דור יבך דור יבך דור
generatio præterit, & generatio advenit.

Alba proinde galline filius censendus est, si quis non
solum cum Mæcenate Horatiano l. 1. Od. 1. atavis sit
editus regibus; sed & ipse majorum dignitatem illiba-
tam & auctam etiam possideat, possitq; superiori versui
opponere, sibiq; accommodare illud Anni ad Anchisen
apud Virgil. 3. Æn. 97.

Hic domus Æneæ cunctis dominabitur oris,
Et nati natorum & qui nascentur ab illis.
Seu ut est apud Homerum Iliad. 20, 308.

Και παῖδες παῖδων, τοῖσιν, μετόπισθε γενώσται.

Quo nomine merito gratulandum est cū potentissimæ
domui Austriacæ, quæ inde usq; à Rudolpho Habs-
burgico, qui seculo XIII. ad imperiū Germanici clavū post
diuturnum interregnum feliciter collocat⁹ est, egregie
floruit, & adhuc ultra duo secula serie non interrupta

summa in imperio dignitate potita est: Tum Serenissime domui Saxonicae, quae inde à Witekindo strenuo illo libertatis Saxonicae, tempore Caroli M. defensore, (ut superiora tempora non attingam) perpetuâ successione ad invidiam usq̄ floruit, & hodiernum per Dei gratiam floret. Equidem uti quondam.

Magnae molis erat, Romanam condere gentem.

Ita plurimas difficultates, quibus impliciti saepe fuerunt heroes fortissimi, superare coacti sunt, quod vel sola Friderici admorsu sec. XIII. & XIV. Historia affatim comprobatur: seculo etiam XV. tempore Friderici II. Placidi, cum Ernestus & Albertus (quibus duae lineae, Electoralis & Ducalis, natales suos debent) à Conrado Kauffungo plagiario ex arce Altenburgensi furtim abducerentur, res sub novacula acie versabatur: Magnam tamen cum gloria inde expederunt se, & singulis prope seculis nova ditionum & dignitatum accessio facta est. Competitque in illos, quod de Numa Pompilio apud Principem poetarum occurrit l. VI. Aen. v. 811.

— Curibus parvis & paupere terra
Missus in imperium magnum.

(quam sortem Mauritio, primo linea Albertina Electori gloriose memoriae, primo principatus anno, cum animi gratiam sortes Virgilianae à viris quibusdam

dam eruditiss colligerentur, primam & auspiciatissimam
exiisse, refert Georgius Fabricius lib. 1. rerum Mi-
snicarum in vita Mauriti. Eandem quoq; Hadria-
no Imperatori quondam exiisse docet Matth. Ber-
neggerus in observationibus miscellis observ. 27. ibiq;
plura de hac ἀνευαριεταε specie da Ἰαδοῦ αριεταε nempe seu
φοιουαριεταε sive de sortibus Homericis & Virgilianis,
& in quantum ea probande sint, ex Cass. Peuceri li-
bro de divinationibus addit.) Quamquam enim secu-
culo IX. cum Witekindus II. Witekindi I. Filius
junior, Burggravius Sorbeci, Comes Wettini & Dy-
nasta Butsezii constitueretur, non ita magna esset
domus witekindae potentia, quantum ad stirpem
wettinensem attinet; maxima enim ditionum & po-
tentiae pars Ditgremo, fratri majori, concessa erat:
procedente tamen tempore, singulari stemmatis hujus
virtute & felicitate factum est, ut alia aliaque po-
tentiae & dignitatis augmenta & ornamenta accede-
rent, uti sunt Marchionatus Misniae sub Thimone:
Landgraviatus Thuringiae sub Henrico Illustri: Du-
catus & Electoratus Saxoniae sub Friderico Belli-
coso (ut de comitatu Hennebergico, Lusatie utriusq;
Marchionatu & olim possesso, & hoc seculo recupe-
rato, aliisque nihil dicam) Quid? quod dudum Re-
gum & Imperatorem titulis atque insignibus conspi-
cua poterat esse stirps ista, nisi maluisset ipsa honores
sum-

summos modeste declinare. Wilhelmo enim III. anno
1458. post obitum Ladislai Austriaci: Alberto ani-
moso anno 1471. post obitum Georgii, soceri, & Jo-
hanni Georgio ann. 1619, post mortem Matthiae,
Regum Bohemiae, sceptrum Bohemicum oblatum est.
Fridericus etiã gravis ann. 1347. post mortem Ludo-
vici V. soceri; & Fridericus III. sapiens ann. 1519.
post mortem Maximiliani, Imperatores Romani desi-
gnati sunt; quorũ tamen iste Carolo IV; hic Carolo V.
ad dignitatem Imperatoriam adipiscendam suffragari
maluerunt. De insulis Episcoporum & Archi-Episco-
porum, quib. Principes hujus stemmatis saepe ornati sunt;
de matrimoniis etiam illustrissimis, dum Principes Sa-
xonici vel filias suas potentissimis Regib. & Principib.
collocarunt; vel summorum Regum & Imperatorum
filias domum duxerunt, dicere jam supersedebo. Fe-
lix porro pronuncianda est domus Saxonica non ob
stemmatis sui duntaxat antiquitatem & potentiam;
Sed & ob Principum, quos produxit, invidendum nu-
merum & multitudinem. Equeidem quo tempore,
Ernestus & Albertus, de quibus supra mentio
facta est, per plagium prope subducti fuissent, pau-
cis capitibus stemma hoc continebatur: Hi ipsi
tamen Principes duarum hodieque florentissimarum,
linearum progenitores fuerunt: Inprimis verò Jo-
hannes Georgius I. Elector à uφρηγοv Γαοιδε, &
ἀγαθός, κατὰ τὸς ἴσχυρας i. e. bonus simul Princeps &
egre-

egregius bellator. *Iliad.* 3. v. 179. rarâ & incre-
 dibili felicitate usus est, quippe qui vivus octoginta
 principes filios, nepotes & pronepotes utriusq; sexus,
 à quibus ipse pater, avus & proavus salutabatur, nu-
 merabat: Imo si hodiernum viveret, ex septem Se-
 renissimis filiis filiabusq; septuaginta aut amplius ne-
 potes & neptes, plurimosq; pronepotes & proneptes
 numerare posset. Neq; verò heroës hujus stirpis otiosè
 in utramvis aurem dormiverunt, aut inglorii vitam
 transegerunt; sed quod Hector apud Homer. *Iliad.*
 22, 303. de se pronunciat:

μη μαι ἀπὸ δαίμωνος ἀκλειῶς ἀπολοίμην,
 ἀλλὰ ἢ ἔγωγε ἴσθης τι ἢ ἑστουμένοισι πυθέσθην.

i. e. non certè ignaviter & ingloriè peream, sed
 magnum faciens aliquid, etiam posteris auditu
 dignum: Idem & ipsis animo fuit propositum.
 Nunquam enim non omnem moverunt rudentem, ut
 communi egregio, Ecclesieq; & Reipublicæ, cum in
 toga, tum in sagosuis operis & vigiliis prodesse. Quid
 igitur præstiterint pro religione, pro libertate & secu-
 ritate Imperii Romani, pro suis subditis, loquantur
Annales, & vel sola cognomina illustria ipsis imper-
 titâ testentur; neq; enim temerè Conradum & Henri-
 cum pios; Fridericos fortes, graves, strenuos,
 bellicosos, placidos, sapientes; Johannem Con-
 stantem; Johannem Fridericū magnanimum; Al-
 bertū animosum & Rolandum, itemq; dexteram
 B impe-

imperii, *Johannem Georgium I. Constantinum M. Saxonicum*, vocatos fuisse dixeris. Vid. *Georgii Fabricii Origines stirpis Saxonicae lib. 5, 6, 7. Eliae Reusneri stemma Wittikindeum, Matth. Dresseri Isag. hist. part. 4. Laur. Fausti genealog. Saxon. Aug. Buchneri orat. panegy. 5. Ab avitis istis virtutibus ne latum quidem unguem recesserunt heroës Saxonici, hodiernum per Dei gratiam superstites, imprimis Reverendissimus & Serenissimus Princeps ac Dominus Dn. MAURITIUS, Dux Saxonie &c. &c. Pater patrie indulgentissimus, & Nutricius noster munificentissimus, qui propensissimum animum & vere paternam erga Ecclesiam, Scholam & Rempubl. curam dudum egregio & memorabili prodidit symbolo: PRO DEO ET MEO. (vid. *Biblia witteberg: ann. 1664. edita, & Reverendissima ejus Serenitati nuncupata*) Nec magnificentius hæc jactantur, quam verius, uti de Dario Codomanno quondam pronuncia vit elegantissimus historicorum Curtius. lib. 3. c. 8. Sed dictum factum! In vulgus enim nota est singularis clementia, atq; incomparabilia merita, quibus Optimus Princeps Ecclesias & Scholas in hoc Episcopatu & ditionibus sibi subjectis, earumq; ministros, imò omnes omnino subditos, contra seculi senescentis consuetudinem, clementissimè adhuc sibi devinxit, & etiamnum devincit.*

Ejus natalis auspiciatissimus d. 5. Kal. apr. sexta & quin-

quingvagesimâ vice redibit. Quòd verò de natali
Mæcenatis habet Flaccus l. 4. od. 11.

Jure solennis mihi sanctiorqve
Penè natali proprio: quod ex hac
Luce Mæcenas meus affluentes

Ordinat annos.

Idem natalem Serenissimi Principis rectissime competit,
qui jure solennis nobis sanctiorq; natali proprio; Quod
à felicitate Principis omnium subditorum felicitas
pendeat, Quandoquidem igitur eò die & aula Sere-
nissima, & universa urbs latitiam & observantiam
suam voce, vultu & quacunq; potest ratione aliâ te-
statur: Id propter nec schola nostra pietatis & parti-
um suarum dememinisse debet, maxime cum Eminen-
tissimo Hagiosynedrio, cujus nutus nobis pro imperio
est, institutum nostrum non improbetur. Celebrabit
proinde & ipsa Reverendis. Principis natalem ex-
ptatissimum, minori quidem, ac alii, apparatu & splen-
dere; non minori tamen pietate & devotione. Igitur
primū M. Joh. Crausius, Rector, de summis Sereniss.
Electorum & Ducum Saxonie, & separatim Reve-
verendis. MAURITII in Ecclesiam, Scholas & Rem-
publ. meritis, & vigiliis pro DEO & suo, occasione ex
Reverendis. ejus Serenitatis simbolo petita, Latine
orabit: hinc serenissimo Principi & universis ejus sub-
ditis de expectatissimo natalis hujus reditu humillimè
gratulabitur, & ut sepiissime hoc gaudio perfrui liceat,
Deum

Deum venerabitur. Deinde M. Christianus Röber/
Con-R. Carmen Graecum Heroicum recitabit, asser-
turus eò, rectè atq; ordine facere Christianos, cum suos,
tum suorum Principem natalem celebrantes; illudq;
pariter gratulatione & devotis precibus finiet. Postea
superiores quidam scholæ nostræ alumni diversis di-
versarum linguarum & generum carminibus pia vota
conciipient, nempe

Adamus Jampert, *Mutschâ Misn. syriaco.*

Zacharias Hase/Tautenb. Osterl. *Hebraico.*

Joh. Georgius Zeidler/Ciz. *Græco Anacreontico.*

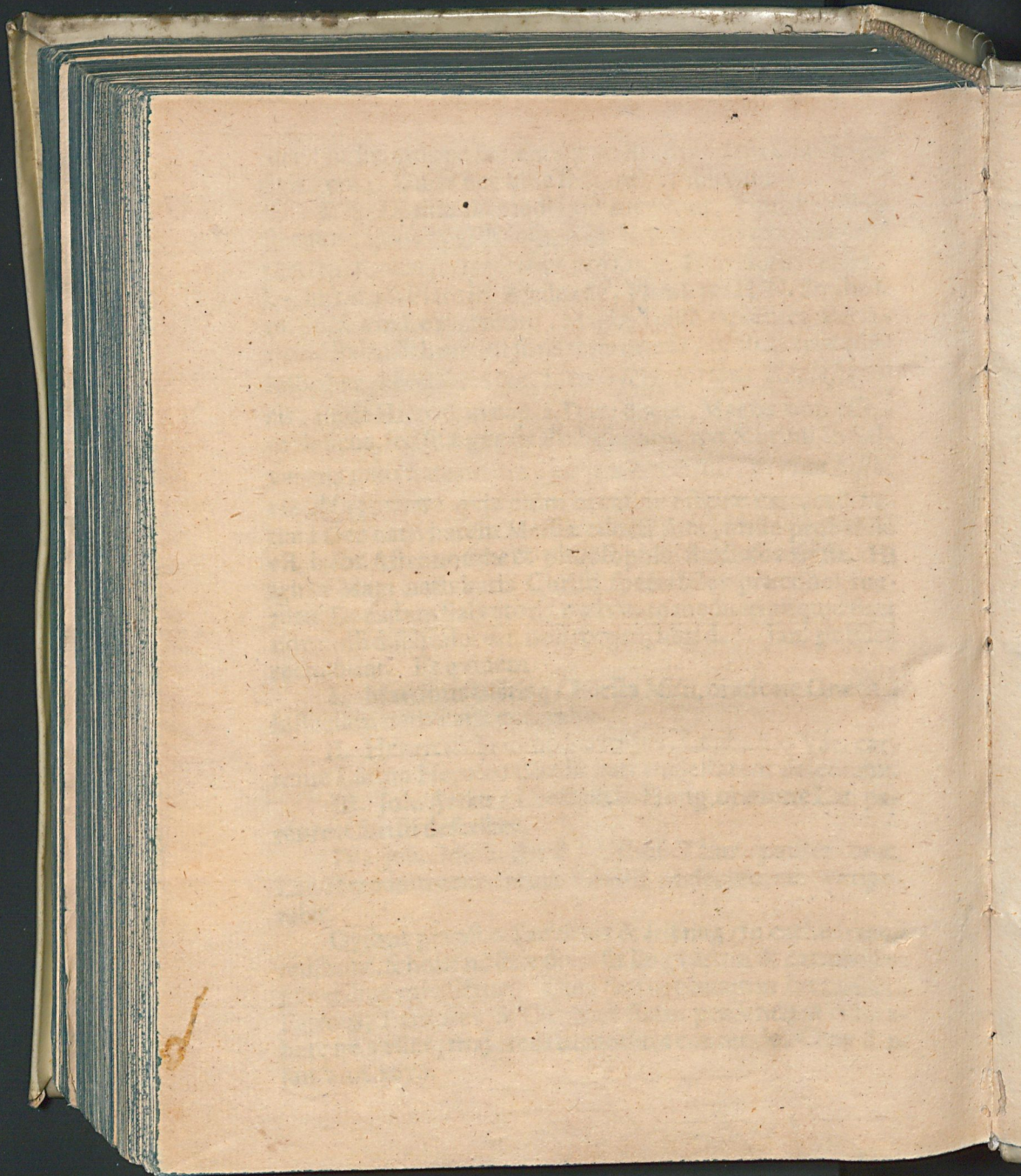
Maurit. Frid. à Körbitz/ Eqv. *Misn. Latino sapphico.*

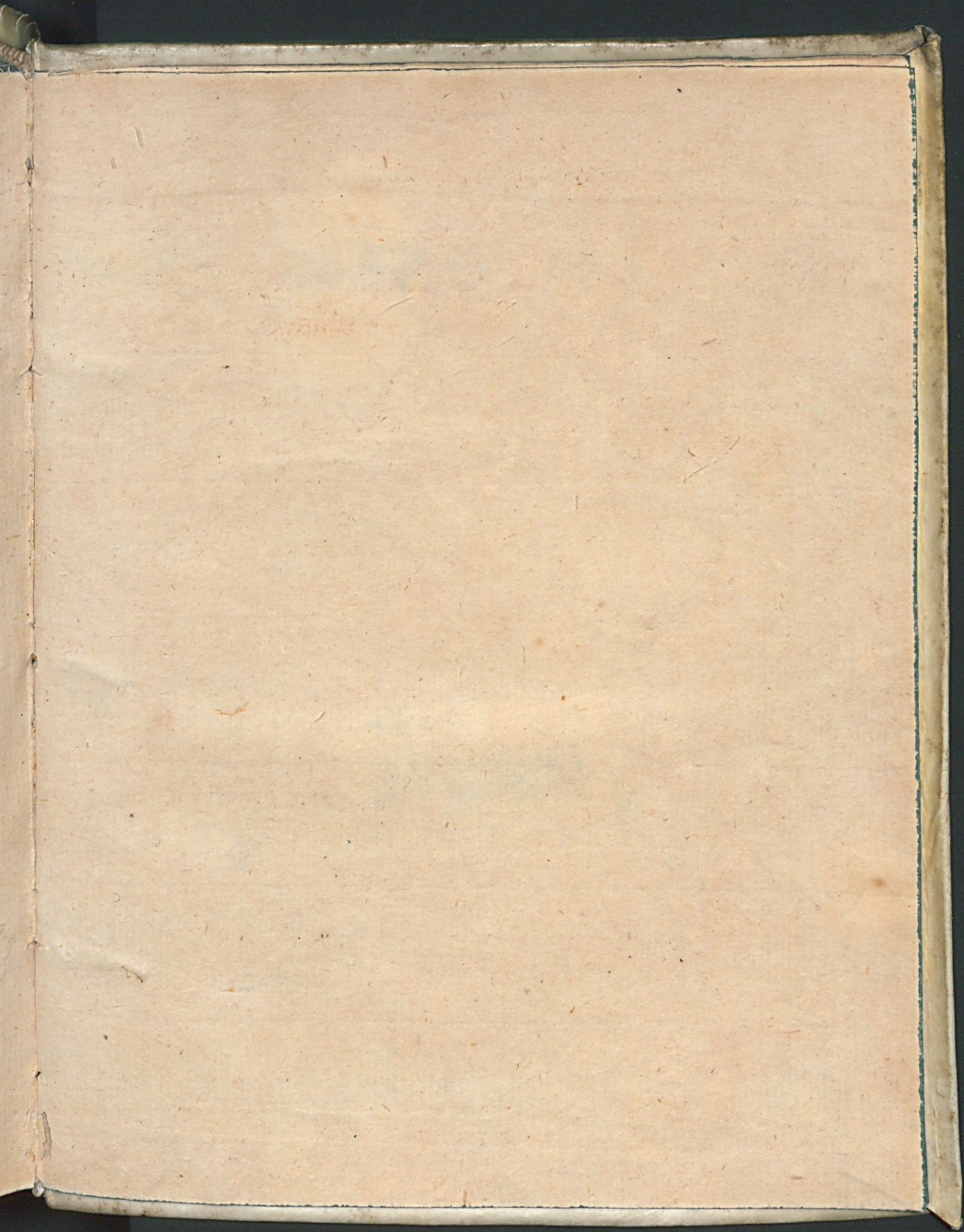
Balth. Rudolphus à Sichtenhain/ Eqv. *Misn.
Germanico.*

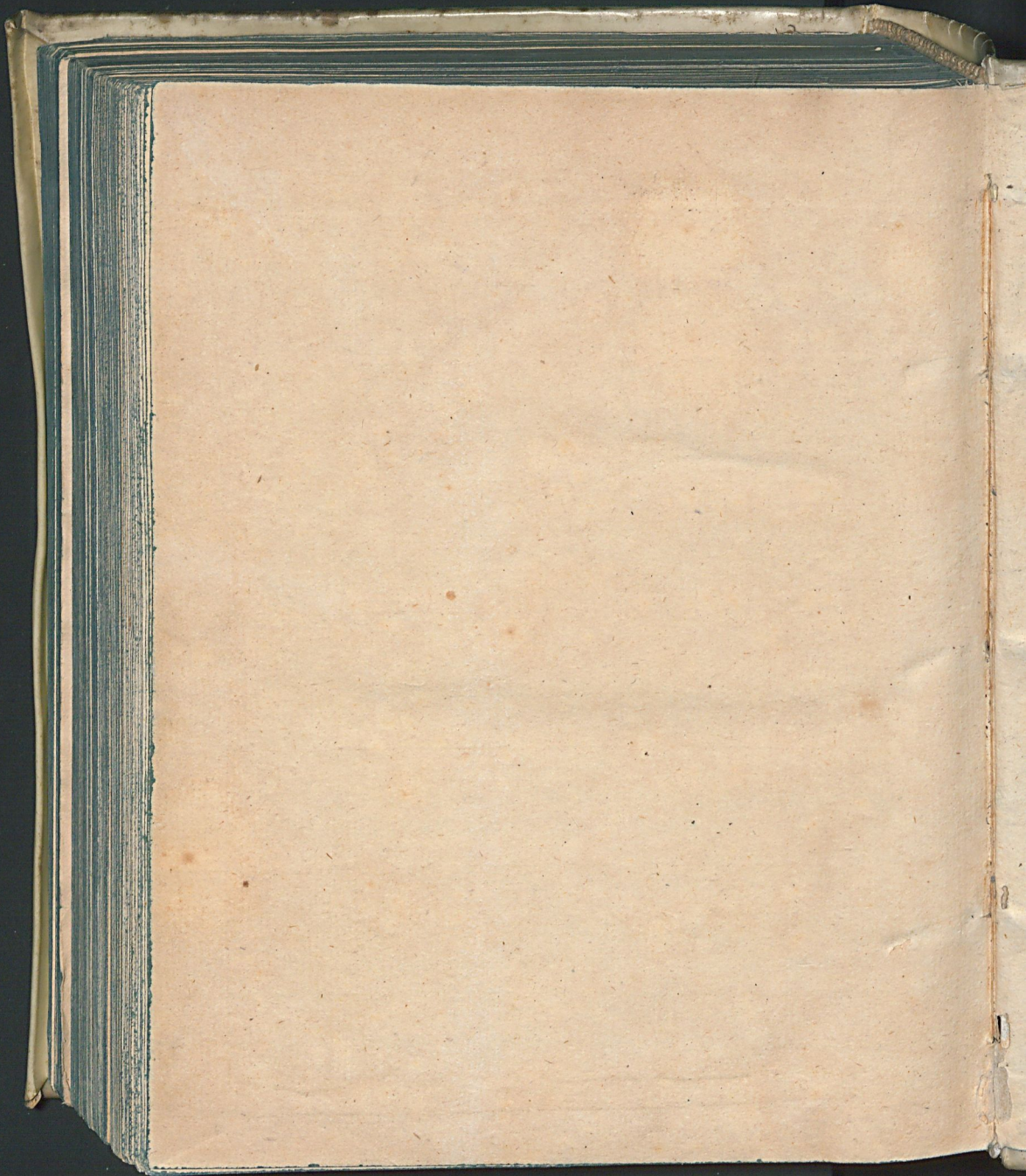
Ceterum (ut Ciceronis verba l. 13. ep. 6. mea faciam) hu-
jus diei solemnitati nostræq; officio vix videmur nobis
satisfacere posse, si utamur verbis iis, quibus,
cùm diligentissimè quid agimus, uti solemus;
nova quædam postulat, & novi generis artifici-
um quoddam, atq; ex intimâ arte depromptum
mirificum genus orationis. Id quando assequi
non possumus, vos Patroni Musarum nostrarum
eminentissimi, & Fautores honoratissimi, quæso,
efficiatis, ut diei suus honor ex debito constet. Id fa-
ciatis, si illustri & honorificâ vestrâ præsentia pietati
& subjectissimæ devotioni nostræ adiutores eritis. Atq;
hoc ipsum vehementer etiam atq; etiam Vos rogamus.
Cizæa, d. VI. Kal. Apr. M. DC. LXXIV.

Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is arranged in several paragraphs and is difficult to decipher due to its low contrast and bleed-through nature.

AB: 155735 (1)

ULB Halle

3

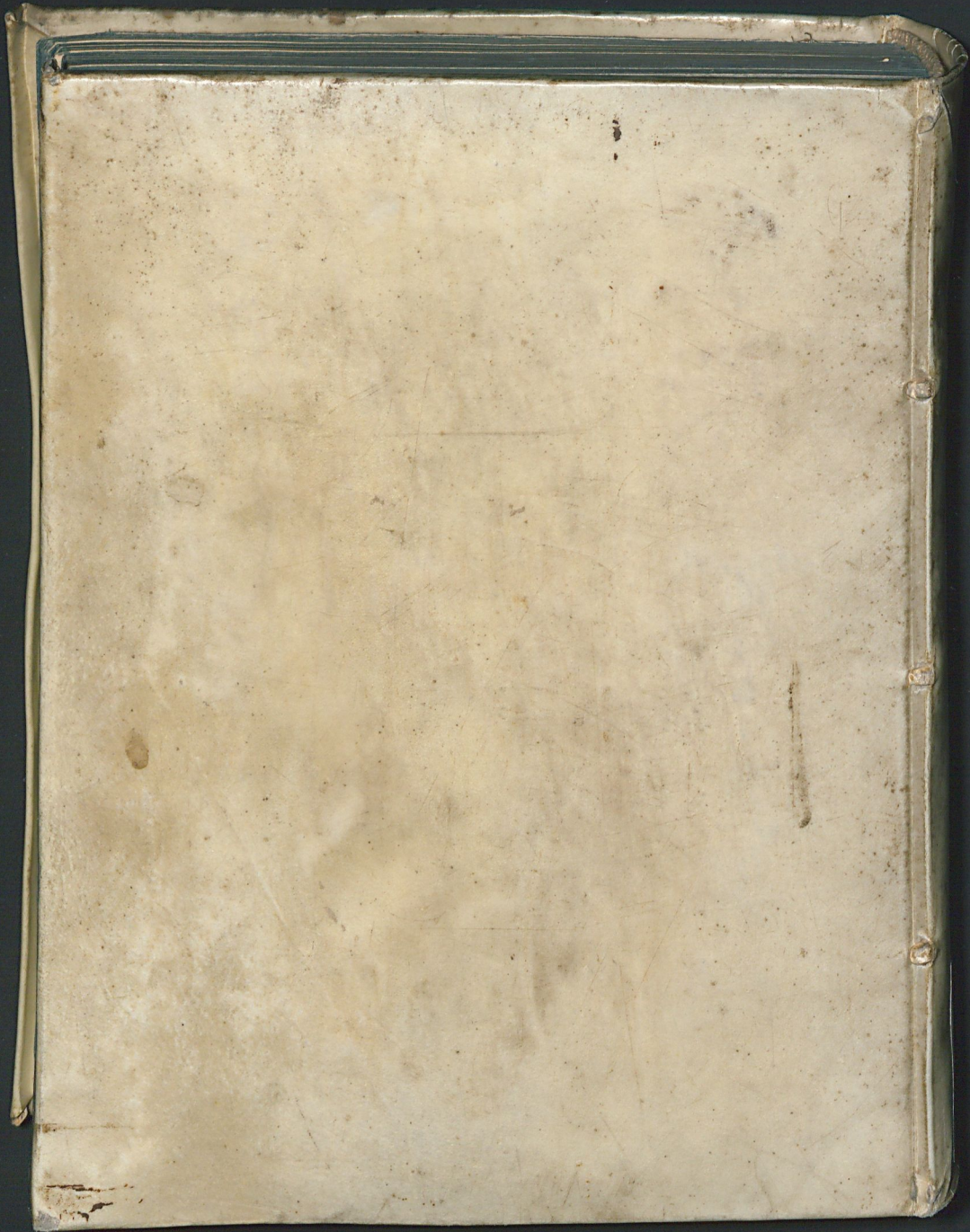
003 023 915

80

155735

35

AC SERENISSIMI
ac DOMINI
INI

I T I I,
JULIACI, CLIVÆ

ATI ADMINISTRATORIS
ici, Landgravii Thu-
isniæ & utriusque Lu-
comitatu Henneber-
cæ ac Ravensbur-
vensteinii, Bali-
gicæ Vicarii,
ui *Munificentissimi*
ÆTISSIMUM
i. M.DC.LXXIV.

na vice redeuntem
pietate
HOLA CIZENSIS
tronos & Fautores
c decenter
cat
rete
SIO, Rectore.

Æ,
upert. Keil.

